

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia mechaniczno-technologicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie, tudzież w przedmiocie warsztatu dla nauki kołodziejstwa w Toustem.

Wysoki Sejmie!

W Rubr. XVI. wydatków preliminarza budżetu krajowego na r. 1892 Wydział krajowy wstawił na założenie mechaniczno-technologicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie pierwszą ratę dotacyi uchwalonej przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 24. stycznia 1889 w kwocie 2.500 zł. a. w., tudzież tytułem subwencji na utrzymanie warsztatu dla nauki kołodziejstwa w Toustem kwotę 1.320 zł. a. w. O powyższych dwóch zakładach Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi dodatkowe sprawozdanie na podstawie aktów z dni ostatnich.

Uchwałą z dnia 24. stycznia 1889 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o częściowe pokrycie z funduszu krajowego kosztów założenia mechaniczno-technologicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie i wyznaczył na założenie tej stacyi sumę 5.000 zł. pod warunkiem: 1. że c. k. Rząd taką samą kwotą przyczyni się do założenia stacyi; 2. że c. k. Rząd dostarczy na pomieszczenie stacyi w gmachu c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie odpowiednio adaptowany lokal, oraz że stale będzie dostarczać dla stacyi opału, światła, wody i usługi; 3. że wszelkie próby robione w stacyi z polecenia Wydziału krajowego będą bezpłatnie uskuteczniane; 4. że fundusz krajowy przyczyniać się będzie do utrzymania stacyi najwyżej kwotą 300 zł. a. w. rocznie.

Rokowania powyższe Wydział krajowy podjął niezwłocznie. (Akt L. W. 4689/89, 14.678/89, 27.623/89). Decyzya jednak c. k. Rządu nadeszła dopiero w czasach ostatnich. (Akt L. W. 4.930/92). Mianowicie oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo wyzna i oświecenia gotowe jest przyzwolić warunkowo na r. 1892 jednorazową subwencyę państwową w kwocie 2.000 zł. na utworzenie zakładu, o którym mowa, jeżeli zakład ten kosztem kraju będzie urządzony i wstawiło na ten cel do preliminarza państwa na rok 1892 wymienioną kwotę jako wydatek nadzwyczajny. Dalej idących przyrzeczeń c. Ministerstwo nie uczyniło, w szczególności zaś nie przyjęło na skarb państwa datków corocznie się powtarzających na rzecz zakładu. Nadto zastrzegło sobie c. k. Ministerstwo wszelkie dalsze zarządzenia w tej sprawie do czasu, gdy będą ukończone rokowania z Wydziałem krajowym i oświadczyło, że kwestya umieszczenia stacyi w rozporządzalnych lokalnościach szkoły politechnicznej musi pozostać w zawieszeniu, dopóki nie będzie pewności czy kierownictwo stacyi można i należy powierzyć jakiemu profesorowi szkoły politechnicznej.

W skutek tej decyzji ministeryalnej c. k. Namiestnictwo zażądało od Wydziału krajowego oświadczenia czy utworzenie stacyi w powyższych warunkach mogłoby przyjść do skutku kosztem funduszu krajowego, ewentualnie nadesłania mu szczegółowego programu urządzenia zakładu opracowanego w porozumieniu z gronem profesorów c. k. szkoły politechnicznej. Na podstawie pisma Rektoratu c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie (akt LW. 10.406/92) roztrzą-

sającego gruntownie projekt urządzenia stacyi i kwestyę kosztów oraz na podstawie objawionego Wydziałowi krajowemu zdania komisji krajowej dla spraw przemysłowych Wydział krajowy przekonał się, że koszta najskromniejszego urządzenia stacyi razem z adaptacją lokalności w gmachu c. k. szkoły politechnicznej obliczone pierwotnie na 10.000 zł. po wprowadzeniu pewnych oszczędności wyniosą łącznie na 9.500 zł. Gdy zaś c. k. Rząd oświadczył, że do pokrycia tych wydatków przyczyni się tylko kwotą 2.000 zł. zamiast objętej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 24. stycznia 1889 połowy całego kosztu urządzenia — a fundusz krajowy zaś w myśl powołanej uchwały Wysokiego Sejmu miałyby przyczynić się kwotą 5.000 zł. płatną w dwóch równych ratach rocznych, nie dostaje zatem kwoty 2.500 zł., aby stacyę urządzić według programu. Ponieważ nie ma nadziei, żeby c. k. Rząd zwiększył subwencyę przyrzeczoną a dalsza redukcya kosztów urządzenia stacyi jest niemożliwa, przeto Wydział krajowy, czyniąc zadość prośbie Rektoratu c. k. szkoły politechnicznej oraz zgodnie z przedstawieniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych wnosi, ażeby Wysoki Sejm pierwotnie uchwaloną dotacyę w kwocie 5.000 zł. raczył podwyższyć do wysokości 7.500 zł. a to w ten sposób, ażeby zamiast dwóch wstawiono trzy raty roczne po 2.500 zł. na cele stacyi. Trzecia rata obciążałaby budżet krajowy na r. 1894.

Wydział powiatowy w Skałacie domagał się dotacyi, ażeby istniejący obecnie w Toustem warsztat dla nauki kołodziejstwa przeniesiono do Grzymałowa (Akt L. W. 30.928/91). Komisya krajowa dla spraw przemysłowych zbadała wszechstronnie sprawę na miejscu i w sprawozdaniu swem obszernie umotywowanem wnosi, ażeby uczynić zadość życzeniu Wydziału powiatowego z początkiem roku szk. 1892/3 (Akt L. W. 12.641/92) Wydział krajowy podziela zapatrywanie komisji i wnosi, ażeby Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do zużytkowania dotacyi dla warsztatu kołodziejskiego w Toustem, preliminowanej w Rubr. XII. budżetu krajowego za r. 1892, także na cele warsztatu kołodziejskiego projektowanego w Grzymałowie.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia mechaniczno-technicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, tudzież w przedmiocie warsztatu dla nauki kołodziejstwa w Toustem.

2. a) Sejm przeznacza na pokrycie kosztów założenia mechaniczno-technicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie kwotę 7.500 zł., płatną w trzech równych ratach rocznych, począwszy od roku 1892.

b) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby tytułem II-ej, względnie III raty powyższej dotacyi wstawił w preliminarzu wydatków budżetu krajowego za r. 1893 i 1894 po 2.500 zł.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zużytkowania dotacyi przeznaczonej w Rubr. XVI wydatków budżetu krajowego za r. 1892 dla warsztatu kołodziejskiego w Toustem, także po zwinięciu wymienionego zakładu na cele nowego warsztatu dla nauki kołodziejstwa w Grzymałowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 10. marca 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.